

CAMINAR AL RITME DEL MÉS LENT

ELOGI DE LA VISITA

MIGUEL ÀNGEL ARRASATE, *Panamà, FRATER Intercontinental*
REYNA I DOLORES, *FRATER i CEBs de Masaya/Managua*

Caminar a ritme humà. En aquest temps concret en què vivim, temps que construïm i temps també en què ens introdueixen subtilment hàbits i habilitats deshumanitzants a través de les múltiples ofertes, caminar a ritme humà és tot un aprenentatge.

Semblaria que ens obliguen a córrer. Aquesta és la premura de *l'arribar a temps*, del *voler ser a tot arreu*, del *voler arribar a tot*, del *quedar bé*, de *l'evitar censures*, del *compliment programat* que moltes vegades realitzem tot i sabent que, en la majoria de les situacions, és un comú *compleixo i menteixo*. I encara que ens obliguin a córrer, podem aprendre a caminar a ritme humà. I en aquest camí, potser mai arribarem els primers, com passa en curses de competència, sinó que arribarem junts, donant-nos el gust d'haver assaborit la ruta que hem estat capaços de crear en aquest fer la vida a ritme humà.

Som persones en relació i per a la relació. En les relacions interpersonals i ecològiques ens descobrim, anem fent consciència del nostre ser més propi, podem sentir l'alegria de ser qui som i també d'educar-nos en la gratitud per la trobada amb les diverses diferències que s'esdevenen, amb dret a existir, entre nosaltres.

En aquest aprenentatge quotidià i també, moltes vegades, fruit de decisions lliures, podem tenir la impressió de nedar a contracorrent. El món corre i tu camines, i es va fent present aquella saviesa ancestral que diu: *no per córrer més es recull més aviat*. Decididament, els camins de la vida són... o no són, com esperàvem. Quanta raó i veritat en aquest fer; que bé ho expressa el poeta: *caminante no hay camino, se hace camino al andar...*

En aquest *fer camí* es va educant la vista, l'oïda, l'olfacte, el tacte; la intel·ligència s'activa i recrea; el cor experimenta el ritme del seu moviment, la sensibilitat connecta amb les seves arrels, s'educa, es modela; ens anem fent contemplatius, una

harmonia interna va apareixent: som cos, el nostre cos, i som també aquest cos major amb el qual ens sentim i sabem interrelacionats. Una *espiritualitat* apareix i comença a ser viscuda en l'anar fent camí a ritme humà.

Caminar i fer camí per a la trobada, *visitar-nos*: anar a trobar l'altre, l'altra, apropar-nos a la seva història expressada en el seu vestir i mirar, en la casa on viu, en el lloc on fila els dies de la seva història, en la cadira de rodes des de la qual transita i roda la seva existència... Apropar-nos: quina cosa tan senzilla, per regalar-nos en el simple fet de ser allà, i en aquella proximitat, aprendre a sorprendre'ns davant d'aquest *ésser igual a mi en dignitat, i diferent en la seva manera pròpia de viure i ser*.

Aprendre a mirar amb respecte i començar aquest aprenentatge d'escoltar, ja que tot ell, o ella, és un llenguatge, una paraula que es pronuncia en la seva mirada i en el seu silenci, en la seva alegria i en el seu dolor, en les històries que, sense pretendre-ho, van sorgint quan cauen les pors, els temors, i sembla tan senzill i humà això del me'n puc refiar, amb qui existeixo, sóc gent... Aquesta paraula que es diu i em parla de l'estructura de la seva casa, sigui de rajols, cartró, zinc, plàstic, fullam: és el seu santuari, el seu temple. Aquesta paraula present en la seva manera de viure i fer la història, aquesta història que es va realitzant en la forma pròpia d'estimar, en el menjar determinats plats...; història que es transparenta en els retalls que humanitzen i adornen aquestes parets fredes i calentes de zinc, o els cartrons que possibiliten preservar la intimitat i dignitat...

Per això, la *visita*, el caminar a ritme humà, des de la trobada amb l'altre, amb l'altra, ens convida a deixar rellotges, per aprendre a construir el temps, el temps amb gust a humanitat. També ens convida a *arribar amb els peus descalços*, expressió de la

nostra humanitat nua, oberta a la trobada amb la persona, amb la seva humanitat, amb la seva sacralitat, perquè res ens danyi, distancii ni s'interposi, i així descobrir que el millor de cadascú va amb nosaltres i per això necessitem deixar equipatges que obstaculitzin la trobada i així, lleugers d'equipatge, poder *escoltar ben neta la paraula de l'altre, paraula que tot ésser humà és i té dret a dir, ser escoltada i tinguda en compte...*

Caminar i viure la humanitat del *visitar-nos*. Tota *visita* és transformadora, ens involucra i teixeix una relació nova que ens obre camins en la tasca de la justícia, en aquesta *marxa diària en favor d'una vida digna*, que reconegui cada persona en la seva vàlua pròpia i en el seu dret i deure de poder-la viure. La senzillesa de la *visita* ens obre horitzons nous per descobrir les *complicitats que anem teixint en el quefer diari*, ple d'accions, comissions, omissions i que fan real aquest moment present en el qual vivim i en el qual sentim també allò injust, allò inhumà.

La *visita* també ens regala la bonica aventura de l'aprendre a ser humans, aquest regal que no es compra: *el desaprendre tantes coses que no són útils i que són impediments per ser nosaltres...* Ens regala l'aprendre a ballar i dansar l'existència a un ritme més humà, en el qual la cura, la sensibilitat, el coratge, la tendresa, el vigor, l'estimar, la carícia, la mirada, l'escoltar, la nuesa... propis de tota persona, són expressió de llibertat responsable i d'un amor que no genera dependències, i ens llancem al repte sempre humà d'aprendre a ser més humans, en allò més íntim de nosaltres mateixos, sense pors que paralitzin; aprendre a ser humans en la relació amb els altres.

La *visita* és amistat, perquè és allà on ens expliquem les nostres històries, tristeses i alegries, enfortint les relacions humanes.

La *visita*, amb la seva senzillesa, és com una escola que ens educa, des d'allò més petit i quotidià, *en tot això que anem volent que sigui realitat viscuda, sentida, compartida, cuidada*: els drets humans de tot ésser humà, la igualtat i equitat, la perspectiva de gènere, la justícia, la democràcia, la participació ciutadana, la política del bé comú, una espiritualitat que superi les religions, la riquesa

cultural, el reconeixement a allò divers, la cultura ancestral del ben viure, fruit del conuiu humà, digne i respectuós amb allò que ens envolta...

Aquesta *visita* ens parla dels déus que hem convertit *en ídols i en ideologies* que ens han anat esclavitzant, i ens llença a descobrir el *Déu de Jesús*, l'amic de la vida, el Déu de la llibertat i l'alliberament, que, en la seva humanitat de carn i os, *visita* el nostre ser interior, donant-nos rostre i nom propi. Per això, és el cos humà i les seves relacions quotidianes ecològicohumanes, el lloc primari on les Grans Causes de la humanitat s'han de fer història-realitat: a la casa, al barri, a l'escola, a la fàbrica, a l'oficina, al tros... Si els drets humans, si les Grans Causes, no signifiquen res en aquests llocs, tampoc signifiquen res enlloc.

A la FRATER (Fraternitat Cristiana Intercontinental de Persones amb Discapacitat), la *visita* a l'altre, a l'altra, és la intuïció fundant, per teixir relació humana, amistat, dignitat, donar i rebre una mà, una paraula, "aixeca't i camina, ves a la comunitat", "les nostres capacitats, superen les nostres limitacions", "canvia la teva vida per canviar el món", "traduïm a fets els nostres drets". Només amb una consciència lúcida de ser cos digne i lliure, de ser a més relacional i espiritual, les Grans Causes tindran carn humana i podran continuar essent història d'alliberament.

I com a tots els pobles d'Amèrica Central, també a les CEBs (Comunitats Eclesials de Base) la *visita* és institució-cultura originària. Contemplem simbòlicament el misteri de l'encarnació (en-carn-acció): és una visita a una dona, Maria, on es pacta la història de l'alliberament fent-nos carn l'*Alè de vida* que, per igual, ens habita, en totes les diversitats, sense cap discriminació. I aquesta visita llibertària ens posa en camí per continuar visitant-nos, organitzant-nos, ser comunitat encarnada, ser societat i univers.

Aquesta *visita*, recordada sovint, sempre ens educa en l'aprenentatge de transitar per la vida, a ritme humà, acomodant-nos al ritme del més lent, per incorporar tothom a la construcció de l'altre món possible, en la utopia de les Grans Causes que el configuren, i els nous paradigmes que el continu- en renovant cada dia. □